

HAFRSFJORD SMÅDYRKLINIKK

“Den engelske parasitten”

Denne artikkelen skal informere litt om en ny parasitt som har dukket opp hos katter i Norge. Parasitten har tidligere ikke vært påvist i Norge, men har forekommet over store deler av verden for øvrig.

Parasitten har det latinske navnet *Tritrichomonas foetus*, og er en encellet parasitt av typen flagellater. Den er for eksempel nært beslektet med Giardia-parasitten som for kort tid siden forårsaket et stort diarèutbrudd i Bergen. Tradisjonelt sett har den vært et problem i storfebesetninger hvor den har forårsaket livmorsbetennelse og skjedekatarr hos kyr, samt forhuskatarr hos okser. Den forårsaket tidligere et betydelig økonomisk problem for landbruksnæringen med mange dødfødsler og dårlig fruktbarhet, men de senere år hvor kunstig inseminering har overtatt for naturlig bedekking, har smittespredningen minsket, og dermed også utbredelsen i storfebesetningene.

T. foetus har imidlertid stadig hyppigere blitt funnet som årsak til tarmproblemer hos katt. Parasitten koloniserer stortarmen og gir en kronisk stortarmsdiarè. Problemet sees hovedsakelig i tette kattepopulasjoner med mange unge katter. Smitteveien er ved oralt inntak av avføring.

Vi diagnostiserte ved klinikken vår et tilfelle av *T. foetus* infeksjon hos en katt med kronisk diaré, i 2006. Dette var første gang parasitten var blitt påvist i Norge. Interessant nok fant vi også et tilfelle hvor parasitten hadde kolonisert livmoren på en katt, og gitt livmorsbetennelse (på samme måte som hos storfe.) Dette er det eneste rapporterte tilfellet på verdensbasis, hvor *T. foetus* har blitt funnet i kjønnsveiene hos katt.

Etter at vi rapporterte funnet av parasitten inn til Norges veterinærhøgskole, og man dermed begynte å se etter parasitten i mistenkelige tilfeller av kroniske diareer hos katt, har nye funn blitt gjort i andre kattebesetninger både her i distriktet og i andre deler av landet.

Det er grunn til å tro at *T. foetus* kan forekomme mer vanlig i Norge enn man har vært klar over, og en god del tilfeller av kroniske diareer hos katter som ikke har respondert på tradisjonell behandling, kan godt ha hatt denne parasitten som årsak.

Det er også ting som tyder på at katter kan være friske smittebærere av parasitten. Det vil si at den forekommer i små mengder i tarmen, uten å forårsake sykdom. Denne katten vil imidlertid kunne smitte andre katter som så igjen vil kunne utvikle sykdom.

Påvisning av parasitten kan gjøres ved direkte mikroskopi av avføring (må være relativt store mengder parasitter), eller ved bruk av PCR-metoder hvor parasittens DNA påvises i avføringen (kan også gjøres ved små mengder parasitter.)

Behandlingen av *T. foetus* er med spesielle antiparasittære medikamenter, og det har vært rapportert varierende grad av suksess med dette. Enkelte rapporter har imidlertid gode resultater å vise til.

Den foreløpige konklusjonen tror jeg må være at man ikke trenger å overdramatisere betydningen av parasitten som sykdomsårsak hos kattene våre, men at man bør ha den i bakhodet ved kroniske diarètilstander hos katter som ikke responderer på tradisjonell behandling.

Dyrlege Håvard Y. Pettersen
Hafrsfjord Smådyrklinikk